

Bakgrund om den allierade truppen, i all korthet

Här följer några mycket kortfattade bakgrundsstolpar i all hast. Jag hoppas hinna brodera ut dem mer men de bör i alla fall ge ett något bättre hum om sammanhanget.

Innehåll

Bakgrund om den allierade truppen, i all korthet	1
Detta har hänt	1
Fälttåget.....	1
Truppen avdelas	2
Marschen till Rödesta.....	3
Överfallet	3
Truppens sammansättning och organisation	3
Truppernas ursprung	3
Befälsordning och ordergång	4
Tross och handräckning	5
Vakhållning och nattfrid	6
Övriga rutiner.....	6

Detta har hänt

Fälttåget

Bakgrunden inför fälttåget beskrivs kortfattat i Utskick 1. Vi repeterar:

Länge hade vi bidat vår tid och med tungt hjärta sett på hur våra landsfränder i norr ännu försmäktade under Furstens ok, men nu hade konung Imrar och hans marsk beslutat att nog var nog. Tiden var kommen för att med full styrka slå till mot de delar av vårt land som fienden ännu höll och återta minst en av de tre starka borgar – Strand, Tornholm och Vidmarkshus – som ännu gäckade oss i norr, och få slut på hans ständiga härjningståg mot det fria Gedanien en gång för alla. Under hösten och vintern smeds krigsplaner i Geda och Spegelhamn. Naturligtvis sökte man hålla detaljerna hemliga, men det gick inte att dölja att något stort var på färde. Så blev också entusiasmen i riket stor – många av frälset erbjöd sig självmant att tjäna utan ersättning, och även böndernas tingsmenigheter åtog sig som en röst att ställa upp med goda styrkor. Tiden var kommen att befria våra fränder, att hämnas Månhella och den skugga Fursten kastat över vårt land i snart tio års tid.

I än större tysthet rådgjorde man med sändebud från Drakfåglarna, de som bekämpar Fursten inom hans eget land. Ömsesidigt hjälp och stöd utlovades. Kampen skulle säkert bli svår – nu var det också tydligt att även de Furstliga började samla styrkor i Gedanien – men fienden skulle fångas mellan två eldar och marken spricka under hans fötter. De våra skulle inte svikas nu.

Även Sunnanslätt slöt upp med rikt av frivilligt manskap, och båda rikena skrapade sina kistor för att värva legoknektar till förstärkning. När hären stod samlad på Almarsjöns stränder var det den mäktigaste som skådats sedan Gedas undsättning. Konung Angantyr av Arosia hade för sin del händerna fulla med att värja sin norra gräns och stötta sin drottning Högmärk, men greve Peder Orms avdelning på Stenkärna stod väl till för att gardera vår västra flank.

I det längsta hade man sökt ge sken av att man tänkte gå sjövägen längs kusten, mot Tornholm eller rentav landstiga i Nedomskog, men i slutändan beslöt man att i stället gå landvägen mot Vidmarkshus – den svagaste av de stora borgarna – och söka slå en kil rakt genom de ockuperade länderna. Där skulle vi också gå genom eget och känt land och, när fienden kom till motattack, kunna välja vår stridsplats.

När vi tågade norrut från Geda visste vi att många av oss kanske gick mot vår sista strid, men modet var gott och alla sjöng vi S:t Ahriks visa. Nu skulle vi ta kriget till Fursten.

Den gedansk-sunnanslättska hären var åtskilliga tusen man stark och anfördes av de båda rikenas marskar, friherre *Peder Jakobsson Silvertuna* för Gedanien och riddar *Vilhelmina Luciasdotter Sparre* för Sunnanslätt. Huvudstyrkan marscherade upp längs den stora landsvägen norrut från Geda, som passerar förbi Vidmarkshus och så småningom fortsätter upp till Tornholm. Mindre beridna spaningstrupper skickades dels i förväg norrut, dels längs de mindre vägarna åt nordväst för att upptäcka eventuella oväntade drag från fiendens sida. Man visste att en stor Furstlig fältarmé under general *Voorlaugr* låg förlagd i norra Gedanien och under sommaren dragits samman nära Vidmarkshus. Det var överenskommet med Drakfåglarna, den margholiska motståndsrörelsen, att de skulle ställa till med sabotage bakom fiendens linjer och, fr a, försöka få igång uppror när ni närmade er och så fånga de Furstliga mellan två eldar eller åtminstone skapa besvärliga distraktioner för dem.

Ni som är med på lajvet marscherade alla med huvudstyrkan. Det är bara någon vecka sedan ni avtågade från Geda, men innan dess hade ni legat i läger nära staden under upp till ett par veckors tid medan hären samlades och gjordes redo.

När man började närma sig det rätt folktomma ingenmansland som ligger mitt emellan Vidmarkshus och Gripeborg började spanare återvända med en oväntad rapport: den Furstliga fältarmén var inte kvar där längre. Dess huvudstyrka hade tydligen marscherat iväg åt sydväst längs Sunnarån, åt Salfors och Arosia till, och lämnat Vidmarkshus slottslän svagt försvarat.

Ett snabbt krigsråd hölls. Vad menade Voorlaugr med att lämna en så här uppenbar blotta och prisge en stor del av det ockuperade norra Gedanien? Var det en fälla?

Det hela innebar också ett dilemma. Om den starka Furstliga armén nu var på väg mot Arosia betydde det att grannen i väster var illa ute och behövde undsättas. Å andra sidan hade man lovat de gedanska bönder som dignade under Furstens ok att äntligen komma till deras hjälp, och de hade lovat ta stora risker genom att resa sig mot ockupationsmakten – man kunde inte heller lämna dem i sticket.

Man beslöt att dela upp sig. Huvuddelen av de gedanska styrkorna under Peder Silvertuna skulle fortsätta norrut, betvinga Vidmarkshus om möjligt och snabbt säkra så många fasta punkter i norra Gedanien som möjligt. Vilhelmina Sparre skulle ta huvuddelen av sunnanslätterna, återtåga söderut och sedan västerut mot Arosia. Tillsammans med arosierna borde man åtminstone kunna hålla Voorlaugrs armé i schack.

Den gedanska härsmakten nådde fram till Vidmarkshus för några dagar sedan utan att möta annat motstånd än räder och störrattacker från Furstliga lätta trupper. Vårdkaseeldar brann överallt, men många rapporter kom också in att bönderna rest sig i många byar och börjat striden på egen hand, styrkta av nyheterna om den annalkande befrielsearmén. Medan huvudstyrkan grep sig an med att lägga slottet under belägring skickades ett antal mindre truppstyrkor västerut för att hjälpa till att säkra bygderna och inta alla fästen och strategiska punkter som fortfarande hölls av fienden.

Truppen avdelas

Truppen på lajvet är en del av en av dessa mindre styrkor. Den bestod först av några lansar riddare och svenner, Torunda häradsshop samt en trupp värvade spejare. Ni tog er över sjön Sunnaren i båtar och landsteg i Ortuna härads väster om sjön igår kväll. Där mötte ni en delegation bönder från häradet som berättade att man rest sig i snart sagt varje by; de flesta av de Furstliga hade flytt till kungsgården eller längre bort, men en del små poster hölls fortfarande, bl a gränsposten nära Rödesta i söder.

Nu delade man upp sig på nytt för att gå mot de tre viktigaste strategiska punkterna här. Den största gruppen, under riddar *Alldis Knutsdotter Oxe*, gick mot kungsgården i Ortuna som redan också belägrades av en del av häradets bönder. En annan grupp under herr *Folke Tyrsson Enhörning* gick mot sydväst för att inta utposten och omskeppningsplatsen vid Vitraån. Och en tredje grupp, under riddar *Erik Eriksson Hane*, skickades söderut för att säkra gränsposten vid Rödesta. Detta är truppen som ni spelar.

Truppen bestod alltså av:

- Riddar Erik Eriksson Hane själv med sitt följe.
- Ytterligare ett par gedanska och sunnanslättiska riddare och svenner.
- Två rotar ur Torunda häradshop, Bäcktorps och Ingsjö rotar.
- En trupp skogsvana spejare under rotemästare Lo Beradotter.

Marschen till Rödesta

Från landstigningsplatsen är det bara några timmars marsch till Rödesta, och till största delen genom öppen slättbygd. Rödesta ligger precis i utkanten av det stora skogsparti som de senaste åren skilt de här delarna av det ockuperade Gedanien från det fria i söder. En landsväg går genom skogen och fortsätter så småningom ned till Geda.

Då det var kort väg beslöt ni att marschera dit redan under kvällen och natten. Ni passerade genom Råbro by där sockenkyrkan låg. Där fick ni reda på att sockenprästen, fader Ulricus, dödats i striderna.

Överfallet

När ni började närma er Rödesta hade mörkret fallit. Just som ni passerade skogsbrynet blev ni överraskande överfallna av en flock lätta Furstliga trupper – krigsmålade margholiska vildmän och ulvberidna vättar – som legat gömda i skogen. Striden i mörkret blev kaotisk, men ni fick överhanden, dräpte närmare ett dussin av dem och drev de andra på flykt åt flera håll, de flesta in i skogen. Era förluster var rätt måttliga: två eller tre hade stupat, däribland väpnaren herr Ivar, men det var flera som hade blivit sårade. Dessutom hade angriparna lyckats döda eller skada de flesta av ryttarnas hästar. De djur och människor som var för illa därav för att kunna fortsätta fick sändas tillbaka till Råbro; de som var kvar av Ingsjö rote skickades dit för att hämta hjälp att föra de svårt sårade tillbaka.

Ni var nu nästan framme vid Rödesta och när spejarna var förvissade om att kusten var klar tog ni er den sista biten fram. En grupp bönder från byn mötte er den sista biten och hjälpte er att hitta plats att slå upp ert läger i byn. Då det var sent och alla var trötta kom man snabbt överens om att vänta med vidare rådslag till nästa morgon.

Truppens sammansättning och organisation

Som framgår är den här lilla hopen en något improviserat sammansatt enhet. Efter förlusterna i striden inatt består den av:

- Riddar Erik Eriksson Hane själv med sitt följe:
  - Tre knapar, dvs lågfrälseryttare: Joar Arvidsson, Valdemar Skymning och Jaroslav av Volska. Två följesknektar.
  - Ett par tjänare.
  - Herr Eriks hustru, fru Duda, och deras späda dotter.
- Några frälsetrupper:
  - Riddar Magnus Knutsson Silverek med en följesknekt.
  - Riddar Ulf Sparre från Sunnanslätt med en tjänare. Herr Ulfs väpnare, junker Knut, stupade i striden i natt.
  - Herr Ivar Månsson av Stjärnfors.
- Bäcktorps rote, bondesoldater från Torunda under rotemästare Björn Eskilsson.
- En rote spejare under rotemästare Lo Beradotter.
- En trossgrupp under kvartermästare Tyravi Ingesdotter.

Truppernas ursprung

Truppen har som sagt underavdelats från den lilla styrka som fördes över Sunnaren under riddar Alldis Oxe. De soldater som ingår har delvis valts ut för att många har lokalkännedom.

Riddar Eriks följe: Herr Eriks eget krigsfölje. Följesknektarna och herr Joar har varit i hans tjänst sedan länge. Herr Valdemar och herr Jaroslav har tydligt lånats in från friherre Arald Eldstiernas, riksdrotsen och den förre herren till Vidmarkshus, följe och är nog med mest för att se till dennes intressen.

Riddar Magnus är en gedansk frälseman som förlorat mycket av sina ägor på grund av kriget och ockupationen. Hans följesknekt Arald hör hemma i just de här trakterna och kommer ursprungligen från byn Håva.

Riddar Ulf är den ende sunnanslättaren i den här lilla truppen, vilket har att göra med att han en tid varit ”utlånad” till kung Imrars hird från riksföreståndarens.

Herr Ivar var en annan gedansk frälseman som gjorts fattig av kriget. Han stupade i striden igår.

Bäcktorps rote: Den ena av de två rotar som avdelades med herr Erik. Eriks sätesgård ligger i Torunda härad och han är bekant för bönderna där. Bäcktorps rote är avdelad från Torunda häradshop som delades upp igår för de tre olika uppdragen. Häradshopens befäl förs i vanliga fall av lagmannen Ingemar Kolsson. Ingemar är med riddar Alldis’ grupp vid Ortuna kungsgård. Ett par av bäcktorparna har vuxit upp här i socknen och flydde till släktingar i Bäcktorp när kriget började.

Spejartruppen: Spejarna är värvade soldater kontrakterade till kung Imrars tjänst, ett par av dem sedan flera år. De avdelades till riddar Alldis’ styrka av marsken och därifrån vidare till riddar Eriks.

Trossen: Kvartermäster Tyravi och hennes kokerska är också kontrakterade till tjänst av kungen via marsken och har varit en av de som hållit i olika delar av huvudarméns tross och läger. Då hon hållit i de kvarter som Alldis’ och Eriks styrka hämtats från var det naturligt att hon skickades att följa med den.

Befälsordning och ordergång

Befälsordningen är något improviserad, naturligt nog med tanke på hur truppen är sammansatt.

Se bifogat dokument med organisationsschema.

I princip finns det sex smågrupper under hövitsmannen:

- Riddar Eriks eget följe. Lyder direkt under honom.
- Riddar Magnus med följesknekten Arald.
- Riddar Ulf med tjänaren Vanna.
- Spejarroten under rotemästare Lo Berasdotter.
- Bäcktorps rote under rotemästare Ulf Eskilsson.
- Trossen under kvartermästare Tyravi Ingesdotter.

För vakthållning och andra uppdrag används i första hand indelningen i *rotar* under en *rotemästare*. Bondsoldaterna och spejarna bildar varsin rote sedan tidigare; frälsetrupperna kan sägas bilda en rote tillsammans, liksom herr Eriks följe.

De två riddarna som inte ingår i herr Eriks följe kan grupperas med varsin rote för vakt- och handräckningstjänst, men ingår inte i den normalt sett.

Härtill kommer att riddarna och knaparna i följet – det vill säga riddar Magnus, riddar Ulf, herr Ivar, herr Joar, herr Valdemar och herr Jaroslav – kommer att turas om att agera ställföreträdande för hövitsmannen, som en sorts dagbefäl. Den riddare eller knap som har sådan tjänst kallas *underhövitsman*, vilket här alltså är ett uppdrag som man turas om med.

Det är viktigt att veta vem ens befäl är vid varje tillfälle. Normalt är detta ens rotemästare, men hövitsman eller underhövitsman kan tillfälligt ställa soldater under annans befäl och skicka ut grupper på uppdrag. Då utses ett tillfälligt befäl, en gruppansförare, för uppdraget.

- Gruppansförarens befälsrätt varar tills uppdraget är utfört och rapporterat till det högre befälet.
- Gruppansföraren skall utse en ställföreträdare som tar över uppdraget om han skulle såras eller stupa, och därefter informera gruppen om uppdraget. Han måste se till att alla i gruppen vet vad som är syftet med uppdraget, så att det kan utföras även om anföraren skulle stupa eller om man skulle komma ifrån varandra. Se vidare ”Uppdrag”.

Befälsrätt

Befälsrätt kan definieras som följer:

Särskild befälsrätt: Personen kan befälla över namngivna personer eller delar av befälskedjan

Allmän befälsrätt: Personen kan befälla över samtliga underordnade delar av befälskedjan

Tillfällig befälsrätt: Personen har befälsrätt över namngivna personer eller delar av befälskedjan för en begränsad tidperiod och ett begränsat uppdrag. Utanför de ramarna har personen ingen befälsrätt.

Hövitsmannen, riddar Erik, har *allmän befälsrätt* över hela truppen.

Den som för tillfället tjänstgör som **underhövitsman** har i riddar Eriks frånvaro också *allmän befälsrätt* över truppen.

Riddarna har *särskild befälsrätt* över sina följeslagare.

Rotemästarna har *allmän befälsrätt* över sina rotar.

Kvartermästaren har *allmän befälsrätt* över trossen och alla icke-stridande i truppen som inte ingår i hövitsmannens följe. Hon och köksan har också *tillfällig befälsrätt* över de som för tillfället är avdelade till handräckningstjänst.

Övriga har till vardags ingen befälsrätt över enskilda soldater eller trossfolk - vilket naturligtvis inte utesluter att en rimlig begäran från dem normalt villfars. Man kan få *tillfällig befälsrätt* genom att utses till gruppanförare för ett uppdrag enligt ovan.

Order- och rapportväg

Grundprincipen är att order går rakt ”nedåt” och rapporter rakt ”uppåt” i den befälskedja som illustreras i schemat. En order eller en rapport bör dessutom passera alla nivåer; dvs, man bör om alls möjligt bara ge order till den man har närmast under sig och rapportera till den man har närmast över sig. Om man hoppar över vissa led i kedjan skapar det dels förvirring och osäkerhet om vems order man egentligen ska följa, dels undergräver det det överhoppade befälets auktoritet. Ingendera är önskvärt.

De karaktärer som har allmän befälsrätt över underlydande *kan* hoppa över mellanled, men det bör bara ske när det är helt nödvändigt (till exempel i en kritisk situation där det inte finns tid till annat) och ordinarie order- och rapportväg ska så snart som möjligt återupptas.

Man kan naturligtvis tala om vad man vet även om man träffar på någon högre uppsatt innan man får tag på sitt eget närmaste befäl, men du anses inte ha rapporterat förrän du avgett din rapport till närmaste befäl. Om en soldat t ex talar om något hon sett direkt för riddar Erik då denne råkar finnas i närheten ska hon fortfarande så fort som möjligt söka reda på sin rotemästare och rapportera till denne.

Tross och handräckning

Med truppen följer en liten tross, ledda av *Anne Fridh* som spelar kokerska och *Carolina Ehrencrona* som spelar kvartermästare Tyravi Ingesdotter. Anne kommer att sköta information om mat och kostnader i separata mail. Hövitsmannens följe har en egen tross, medan bondsoldaterna, spejarna och de två ”lösa” riddarföljerna äter med den gemensamma trossen.

Trossgruppen är liten och för att det ska fungera krävs det att alla som äter den gemensamma maten också hjälper till och handräcker en del av tiden, framför allt med hämtning av ved och vatten. Handräckningen kommer att schemaläggas och samordnas med vakthållningen i planeringen, definitivt schema får göras upp på plats.

Vakthållning och nattfrid

Första natten på lajvet, alltså fredag-lördag, råder inte nattfrid utan då behöver vakt hållas. Man väntar sig dock inga större anfall, men fiender kan tänkas försöka smyga sig in för att spana och liknande.

Natten lördag-söndag kommer nattfrid att råda från ca **01** till morgonen. Detta har rena offskäl då man behöver ha folk utvilade för att kunna köra hem etc. Scenariot kommer dock inte att skära sig med detta nämnvärt.

Anders som spelar hövitsmannen utarbetar ett förslag till vakthållningsplan, detaljerna spikas på plats.

Övriga rutiner

Morgonsamling

Åtminstone varje morgon ska hela truppen samlas och ställas upp. Varje grupp rapporterar tillstånd och befälet får tillfälle att berätta om vad som händer och dela ut nya order. Naturligtvis kan fler än en samling per dag hållas om det händer något som kräver det.

Hälsning

Man hälsar normalt på en överordnad med en lätt bugning. Har man ett vapen i handen kan man också höja det något till hälsning.